

FOLK OG LAND

NR. 7 — 11. ARGANG

LØRDAG 24. FEBRUAR 1962

LØSSALG 75 ØRE

«Ulykke baner seg vei i Europa —»

Tysk stemme om bestrebelsene på politisk samling av Resteuropa

I forbindelse med Berlin-krisen var det demonstrasjoner for Tysklands enhet overalt. Men hva med utsiktene hvis Fellesmarkedet blir en resteuropsk forbundsstat?

Også i Tyskland er det folk som forstår de uhyggelige konsekvenser av de bestrebelsene som nå med utgangspunkt i NATO og Fellesmarkedet drives så energisk for som det heter «å samle Europa». Det kjente nasjonale blad *DEUTSCHE SOLDATEN-ZEITUNG* bringer således i sitt nummer for 9. februar en stort oppslått artikkel av *Ökonomierat J. Diel, Burg, Leyen* under ovenstående tittel. Som undertittel står «Avgjørelsens time». Vi gjengir artikkelen nedenfor som et interessant og viktig innlegg i diskusjonen omkring Fellesmarkedet:

Samlingen av nasjonene til felles død er helt igjennom på sin plass. Det gjelder også for oss, gjelder for Europa. Men — hva er da Europa? Europa, det rekker fra Nordkap til Middelhavet og det begynner ved Atlanterhavet i

vest og ender ved Ural i øst. «De seks» (Bundestyskland, Frankrike, Italia, Holland, Belgia, Luxemburg), som omfatter det europeiske økonomifelleskap, er ikke Europa! Visselig er dette EWG en europeisk dannelselse, slik som

det har vært, er og vil være så mange andre europeiske dannelser. Mere er «de seks» ikke.

Dette handelsforbund er hensiktsmessig, rosverdig og kanskje nødvendig. Det skaper — som navnet riktig sier — et fellesmarked. Dette skal sågar bli enda større. Syv er flere enn seks, og tretten, summen av medlemmer i «de seks» og «de syv» høres enda bedre ut. I denne rent økonomiske sammenslutning søker nu mange bundestyske politikere å smugle inn politiske aspekter. Hvis EWG blir til statsforbund - folkerettslig er det jo allerede noe slikt, selvom det er innskrenket bare til visse områder —, hvorfor ikke?

EWG med Israel istedenfor Østerrike?

Mere er imidlertid som stillingen er av det onde! Det kolliderer nemlig med den tyske enhet, hvis oppnåelse etter innlemmelsen av Bundestyskland i en europeisk forbundsstat man ikke kan forestille seg. Bundestysklands samhörighet med vestblokken, som sikret oss for en sovjetisk aggresjon, er for Moskva objektivt en hindring når det gjelder å levere fra seg østsonen og østområdene. Denne hindring vil bli uovervinnelig hvis den fri del

(Forts. side 8)

Ivar Kreuger går igjen

«Kreugerkoncernens likvidation — ett hett jern», skriver redaktør Rütger Essén i *FRIA ORD*

I det svenske blad *FRIA ORD* finner vi en interessant artikkel av redaktør Rütger Essén. Det er en anmeldelse av en bok av Anders Byttner «Vem tog Kreuger-koncernen?», som er kommet på forlaget Natur och Kultur i Stockholm. Vi gjengir anmeldelsen her:

Ännu när snart trettio år förflutit sedan Ivar Kreugers död i 1932, är frågan om Kreuger-koncernens likvidation och vad därmed sammanhänger ett altför hett jern att hålla i. Vid ett studium med ledning av de mycket talande fakta som redaktör Anders Byttner framlade redan för tio år sedan i «Arvet efter Ivar Kreuger», som han nu i kompletterad och genomarbetad form ånyo framställt i en ny skrift: «Vem tog Kreugerkoncernen?», står det också klart varför så är. Det rör sig nämligen om en gigantisk och hittills i stort sett lyckad förfälskning av verkligheten. Den traditionella, sedan snart en mansålder intrumfades uppfattningen om «den stora Kreugersvindeln» har nämligen i själva verket aldrig varit annat än förutsättningen för en serie högst skrupelfria manipulationer på gränsoområdet mellan finansiell och kriminell aktivitet. Utan den i ledande press och annorledes — i ond tro hos upphovsmännen, i god tro hos efter-sägarna — systematiskt och frenetiskt genomförda, snedvridna och osannfärdiga framställningen av Ivar Kreugers verk skulle den för många högst lukrativa, för andra — långt flera — ruinerande likvidationen av Kreugerkoncernen icke ha kunnat genomföras. Verkningarna härav bestå i många hänseenden ännu i dag. För de intressen, som profiterat av

Ivar Kreuger

Ivar Kreugers fall, spelar därför denna härva av osanningar om Kreugerkoncernen ungefär samma roll som myten om de «sex miljonerna av Hitler mördade judarna» för staten Israel och dess framgångsrika skadeståndsgeschäft. Det är med andra ord en verklighetsförfälskning, som för högst reella och mäktiga intressens skyddande är en ovilkorlig förutsättning.

Den europeiska historien har tidigare — om än knappast någonsin i så stor utsträckning — sett liknande i härskaende intressens tjänst lyckligt genomförda historieförfälskningar, vilka ofta först årtionden eller århundraden senare, då inga bestående intresser längre hotas, klarlagts av den objektiva och ärliga forskningen. I regel lyckas detta förr eller senare, även i de fall då själva bevismaterialet förstörts

(Forts. s. 6)

Bismarckminnesmerket i Leipzig viser jernkansleren stående på en klippeblokk med hunde Tyras ved sin side. En arbeider rekker i taknemlighet han som smidde den tyske enhet en ekegren. Hvorledes forvaltes Bismarcks arv i dag?

Wartburg ligger også utenfor Fellesmarkedet — —

FOLK OG LAND

UAVHENGIG UKEAVIS

Redaktører:

ODD MELSOM, ansvarlig
ALEXANDER LANGE

En ny folkevandring

Aftenposten bringer en begeistret artikkel om «en ny folkevandring» som er «under full utvikling i Europa». Eller som bladet sier det: «Europa er faktisk inne i en ny folkevandringstid. Det dreier seg årlig om folkemasser av en størrelsesorden som nærmer seg dem som skapte historie i oldtiden. Mere enn 700 000 europeere flyttet i 1960 fra hjemlandet for å arbeide midlertidig eller fast i annet europeisk land». Bladet og rapporten fortier hvor mange fargede som oversvømmet Europa på samme tid, men tall som FOLK OG LAND tidligere har bragt når det gjelder England, redegjør tilstrekkelig for den side av saken.

Denne begeistring hos vår norske presserepresentant for småborgerlig stupiditet og nasjonalt forfall ble visse-lik ikke delt av ofrene for de begivenheter «som skapte historie i oldtiden» og for den saks skyld også langt senere. En får vel heller si at de folk som bukket under for oversvømmelsen ble lovlig forhindret fra å vise, det være seg begeistring eller noe annet etterpå. Det var således neppe noen begeistring å spore hos romerrikets folk da de germanske folkevandringer feiet inn over det og tilslutt bragte riket til fall. Heller ikke delte på et senere tidspunkt kelterne i Storbritannia den moderne aftenpost-begeistring, da først anglerne og senere sakserne tok deres land og jord i besiddelse.

Aftenpostens tabeller og kart og skisser over disse gledelige begivenheter viser at den alt overveiende del av de nye folkevandringsfolk kommer fra Sør-Europa, nærmere bestemt Italia, Hellas og Spania, og at de etterhvert erobrer større og større plass innen de gamle germanske områder.

Utviklingen fortsetter også og antall sør-europeere og fargede som strømmer nordover og langsomt, men sikkert erobrer landene med det våpen som er frykteligere og mere drepende enn de gamle folkevandrings sverd og spydd: fruktbarheten, stiger år for år.

Når vi understreker dette så sterkt, så er det fordi denne utvikling har skjedd i «europeismen»s tegn og at det nå tydeligvis gjennom utbyggingen av Fellesmarkedet er meningen å intensivere og organisere denne moderne folkevandring som skjer på bekostning av de nordeuropeiske folk. Dette gjør Aftenposten helt klart, idet bladet slår fast at «den komité som har utarbeidet rapporten er en «liberaliseringskomité» som ble nedsatt mens OEEC het OEEC (den europeiske økonomiske samarbeidsorganisasjon). Komitéen fikk i oppdrag å overveie i hvilken utstrekning de forskjellige land etterfulgte en OEEC-beslutning om å frigjøre arbeidskraftens bevegelighet mest mulig».

Det er ganske klart at den rotløse og fedrelandsløse kapital for å skaffe seg arbeidskraft etter behov — helst så rikelig at lønningene kan presses — ikke tar det ringeste hensyn til nasjonale og rasemessige verdier, men for spesielt de små nordiske folk burde det stille seg noe anderledes. De kan da umulig i likhet med Aftenposten glede seg over sin egen forsvarsløse undergang i moderne folkevandringer.

Og vi får håpe de ikke lar seg bedøve av sirenesangen fra alle våre iherdige internasjonister, som forteller at «alle folk er like» og at det bare er det utvendige som er forskjellig.

Vi burde jo ha fått syn for sagn når det gjelder denne «likheten» her i Norge med de sigøynere som vi fikk praktket på oss ved iherdig innsats av Dagbladet og Verdens Gang. Eller hva sier man til denne lille søte historien hentet fra et intervju Dagbladet har hatt med sine sigøynersprotesjører i et land hvor vanlige folk som ikke sender barna

Æres den som æres bør — —

I Verdens Gang er major Blindheim ute med en ny rosenbukett til general Ruge for hans militære vidsyn i april dagene 1940. «Disse er Ruges ord», sier han, «og han skulle vel vite det, mannen som alt avhang av, ifølge Trygve Lie, i en stund da de fleste andre anså situasjonen som håpløs».

Ikke rettere enn vi kan se, var det disse «fleste andre» som hadde rett og Ruge som hadde urett. Situasjonen var håpløs, noe det sørgelige resultat av Ruges innsats tydelig viste. Det hele var fullstendig bortkastet og meningsløst, fordi våre politikere — og dessverre var Ruge selv ikke uten skyld — hadde ødelagt vår forsvarsevne og gjort situasjonen slik den var: håpløs.

Siste frist:

Også i år er det dessverre ikke så få som er sent ute med betalingen av bladpengene. Som alle sikkert forstår er det av tekniske grunner ikke mulig for oss å gjøre noen forskjell når det gjelder forsendelsen til disse. Vi må skjære alle over en kam og stoppe forsendelsen til alle som ikke har betalt uten persons anseelse, også om de tidligere år har sendt oss ekstra bidrag i tillegg til de ordinære bladpengene.

Dette gjelder altså da alle: Fra 1. mars f.k. ser vi oss nødt til å stoppe forsendelsen til alle som ikke har betalt bladpengene for 1962 (eventuelt 1. halvår 1962). Sørge for at så ikke skjer, til hjelp for oss og forhåpentligvis til glede for Dem selv.

sine på skolen øyeblikkelig blir trukket til ansvar av nidkjære myndigheter: Sigøynere har som kjent hittil unndratt seg å sende barna på skolen og både de selv og barna er da også analfabeter. Etter at de nå har fått anvist standsmessig bolig i det gamle Lasson-huset, og kommunen er ivrig opptatt også med å kjøpe møbler til dem, forsikrer den ene sigøynersjefen at de slett ikke akter å sende barna på ordentlig skole nå heller den stunden de nådigst slår seg til i den nye bolig. De skal selv undervise dem, sier disse folk som altså er analfabeter. For det er ting som «er viktigere i livet enn å gå på skole», får Dagbladet vite.

Men sigøynere ser naturligvis lyst på fremtiden og utsiktene i folkevandringenes Europa. For blant det som er viktigere å lære enn å lese, doserer de for Dagbladet, er «Kjærligheten for eksempel, det skal også læres. Se på oss, vi har mange barn. Jeg har sju, broren min kan vise like mange. Nordmenn er ikke flinke til å lage barn, dere er — nå ja».

Nei, Aftenpostens nordmenn er visselig alt annet enn flin-

Da vestmaktene trakk Norge inn i krigen

OG GENERAL GAMELIN SOMLET BORT OPERASJONS-PLANEN SLIK AT TYSKERNE BLE VARSLET OG KOM FØRST

Det er fremdeles noen iherdige tullebukker fremme i avisene og skriver om «det tyske overfall på Norge». Vettuge folk vet naturligvis bedre, og da våre skrivende karle rundt omkring i redaksjonene vel vil regnes til denne kategori, er det en skam å se hvorledes de fremdeles for å lefle med «folkemeningen» mot bedre vitende bruker de gamle klisjeer.

Men noen er tydeligvis ikke redde for å si fra. Vi har fått oversendt et utklipp fra Hortensavisen **GJENGANGEREN** for 25. oktober ifjor. Overskriften er «Skjødesløshet fra general Gamelins side førte rett til 9. april 1940» og teksten lyder slik:

«Fra tysk side ble det både under den annen verdenskrig og senere under Nürnbergprosessen hevdet at beslutningen om en besettelse av Danmark og Norge ble fattet etter at den tyske etterretningstjeneste i England hadde skaffet bevis for at de allierte forberedte en aksjon mot Skandinavia i den hensikt å rulle opp tyskernes svake flank langs Østersjø-kysten. Noe bevis som bekreftet denne påstand ble imidlertid ikke fremlagt og saken er senere gått i glemmeboken.

I disse dager er imidlertid den tyske påstand blitt aktualisert gjennom offentliggjørelsen av marskalk Pétains

eterlatte papirer, som blant annet også omfatter et memorandum fra den franske flåtesjef, daværende admiral Darlan.

I memorandumet gjør admiral Darlan rede for Pétain om utviklingen fra mars til juni 1940, og han nevner møtet mellom de alliertes øverste sjef, den 28. mars i London hvor man diskuterte Churchills krav om militær innsats «for å komme først til Skandinavia».

Under dette møte, skriver Darlan i sitt memorandum, forlangte man en plan for en slik militær operasjon i Skandinavia. Gamelin krevet imidlertid at planen måtte bifalles av det franske krigsråd. Han fikk den da utlevert for å se nærmere på den. Og så kommer Darlans forbløffende påstand:

Etter tilbakekomsten til admiralitetets hovedkvarter fikk vi underhånden meddelelse om at et eksemplar av den plan som de militære sjefer hadde utarbeidet med henblikk på den militære operasjon, og som man hadde overlatt general Gamelin, var blitt funnet gjemt eller glemt under en pute i den suite som generalen hadde bebodd på Hotel Carlton under besøket i London».

Danmark i faresonen —

Forts. fra side 2

digere end Sovjet-Rusland.

Men naar Generalmajor Kragh fremhæver, at vi ikke kan løbe fra vor geografiske Beliggenhed, som behersker Gennemsejlings-Farvandene mellem Øster- og Nordsø, saa tilslører han derved, at denne (farlige) Beliggenhed jo ikke ændres ved, at Danmark er Medlem af NATO; tværtimod forøger det Farligheden for os.

Da jeg altid har været forsvarsvenlig, allerede paa et Tidspunkt, da det var farligt at være det, (jvfr. min Pjece 1908: Danmarks Forsvarsevne, og senere udenrigspolitiske Værker), og har haft og har mine bedste Venner blandt danske Officerer, gør det mig ondt at maatte karakterisere Generalmajorens Kronik som politisk Propaganda, overfladisk og uden Rod i Virkeligheden.

Allerede 4. ds. tilstillede jeg Statsminister Kampmann et udførligt Memorandum om alt dette, for vort stakkels Fædrelands Skyld, vel vidende, at han og Regjeringen laa under for et saa sterkt økonomisk og politisk Pres fra Vestmagterne, at de tvang os ud i Farezonens yderste Forpost.

K. A. Wieth-Knudsen.

Dødsfall

Igjen har en av de gamle idealister lagt ned vandringsstaven. Olaf Lundberje er død i en alder av nær 87 år. Han kom tidlig med i Nasjonal Samling og han var en aktiv kjemper i bevegelsen. Han var meget benytte både i partiet og i det kommunale liv.

Lundberje var fra Trysil, men kom så ned til Østfold, først til Trømborg og så senere til Trøgstad, hvor han siden har hatt sitt hjem. Han var en interessert og flink bonde, og i skogen, hvor han vel hadde den største interesse, følte han seg aller mest tilfreds.

Vi minnes Olaf Lundberje — denne høyreiste, trauste, mandige skikkelsen med det kraftige håndtrykk — vi minnes ham i stor taknemmelighet og signer hans minne.

Johan Baastad.

Kristne Venner

har møte i Colletsgt. 43 fredag 2. mars kl. 19,30. Foredrag: «Fellesmarkedet».

ke — — De er nok utvilsomt «nå ja»!

Dødsdansen i Prag

En roman om pragerrevolusjonens dager
i 1945

av OLGA BARÉNYI

(Oversatt av ODD MELSOM)

XIII.

I DET BRUNE HUS

Den store husblokk i Bubnerstrasse som ble bygget like før krigen, kaller tsjekkerne for det brune hus. For tyskerne er det brune hus bygningen til kretsledelsen for NSDAP, og Prag har således to brune hus. I det brune hus her bor bare tyskere, utelukkende partifunksjonærer. Gårdsplassene er forvandlet til haver og omhyggelig stelt. Gress ser man neppe, plenene er forgyllt med løvetannblomster. Også syrinen blomstrer allerede, våren har hastverk denne gang.

«De kan ganske rolig parkere på gårdsplassen, herr Novák»

Herr Novák kjører altså inn gjennom port 3 b. Først hjelper han sin ledsager å stige ut, tar så vimplen med politipresidiet tegnvekk og legger det bak klappsetet ved rattet. Den store dokumentmappe tar han med, skjønt fru Heldenstern smilende forsikrer ham om at her er det aldri blitt stjålet noe. Heisen bringer dem opp til fjerde etasje. En lang gang med mange dører. Navneskilt mangler som regel. Man ser tydelig spor etter at navnene på beboerne er blitt fjernet hurtig og voldsomt. Ødelagt lakering, huller etter skruer. På en dør er det festet et visittkort med tegnestifter. De trykte bokstaver er kunstferdig utbedret med blyant. Opprinnelig lød navnet Thomas Ondras. Nå er «h»-en i fornavnet strøket, «a»-en har fått en apostrof og «s»-en en hake. Også «a»-en i familienavnet smykket en apostrof. Så er det tsjekkisk.

«Jeg skal vedde på at denne fyren ikke skifter navn for første gang. Inntil år 1938 var han sikkert en brav tsjekker Tomás, så en stolt partifelle Thomas, urtysk naturligvis, og nå igjen —»

«Ja, det er en nydelig en», hvisker den unge kvinne og går hurtig videre på tåspissene.

Den siste dør er bredere enn de andre og danner avslutningen på korridoren. Her lyser det fremdeles i et messingskilt. «Helene Reumann». Forværelset ser ut som en konfektstube. Man ser ingen vegger og ingen dører, alt er trukket med blomstrete kretong. Fra ett eller annet sted hører man klirring.

«De sa jo at det ikke var noen i leiligheten —», brummer mannen og griper kvinnen fast i hånden.

«Mila! Er det deg?» sier en dyp mannsstemme.

Nå ser han henne le for første gang. Egentlig mere med øynene enn med den bleke munn. Plutselig ser hun ut som et overmodig barn.

«Politiet er altså også redd? Men det er jo bare vår Jakob! Bare kom, De vil sikkert like ham. Javel, den stemme Mila har gått fra deg igjen, ikke sant?»

Hun trykker på en knapp som danner midten i en solsikke på kretongveggen. Endel av konfektstuben glir til side og man ser inn i et dukkeværelse. Strikke hvite stoler, lave bord med sarte, krumme ben, et glasskap fullt av dukker og stoffdyr, i hjørnet på en sokkel et forgyllt bur. Jakob henger med hodet ned og blinker forundret med runde øyne. Snehvít er han, på halsen har han en ildrød krave, og hodet med den høye, takkede kam er grønt.

«Nå, er han ikke en flott kar, pappegøyen vår? Si pent godfarten, Jakob!»

Fuglen skifter stilling, nå ligger den vannrett i luften med de næsten menneskelignende fingre knyttet rundt gitteret, og synes å tenke etter.

«Vi må gi ham tid til å venne seg til Dem. Kan jeg by Dem noe å drikke? Eller bedre, vuggen borte i hjørnet er en skjult husbar. De kan betjene Dem selv. Helenas gjester gjør alltid det.»

«Bor De også her?», spør mannen adspredt og ser herunder på vuggen. Helé værelset er smakløst. Men sannsynligvis har fru Reumann på liv og død skullet være original, og Weidermann har penger nok. Drikke må jeg absolutt ikke. Eller, hvorfor ikke? Hvorfor er jeg egentlig her? Riktig, jeg må telefonere. «Sa De noe?»

«De spurte meg om jeg bodde her, og jeg —»

«Først og fremst telefonen. Hva ser jeg her, vår skjønné Helena har til og med vodka. Skal vi prøve? Já — hallø — hvem? Já, sanatoriumet. Nattsøster? Já, De kjenner meg jo på stemmen, ikke sant? Er det noe nytt? Ennu ikke? Og tror De at — — Godt, takk, jeg skal ringe igjen imorgen tidlig.»

Mila sitter på huk ved bordet og fører pappegøyen med marmelade Med en skje legger hun det søte, geleaktige kliss på benet dens som nå ser ut som en skål. Jakob løfter andektig benet mot nebbet

og smatter. Herunder skjeler han dog mistroisk til den fremmede.

Hun ser ut som en skolepike i den enkle blusen. Og rødt hår har hun som søsteren. Men ellers er ikke likheten særlig stor. Helene har den frekke utfordrende skjønnehets hemmelighet. Dette ansikt er åpent som — — vås, dette ansikt er utpreget uttrykksløst. Trass i den temmelig høye panne synes hun ikke å være akkurat intelligent. Det kommer kanskje når denne barnekvinné våkner! «Nå, endelig! Naturligvis er det meg, hvem ellers? Alt i orden? Snakk ikke slikt tåpelig vås, selvsagt kommer jeg imorgen, det vil si idag! Altså, godnatt!»

Nå glemte jeg helt i å si at barna ikke skal gå på skolen imorgen. Hvis jeg forresten hadde sagt det til den gåsen, så ville hun ha blitt helt ute av seg. Hvorledes og hvorfor, og hvorfor og hvorledes. Det kan ikke hende noe, barna er flinkere enn — — «De drikker ikke?»

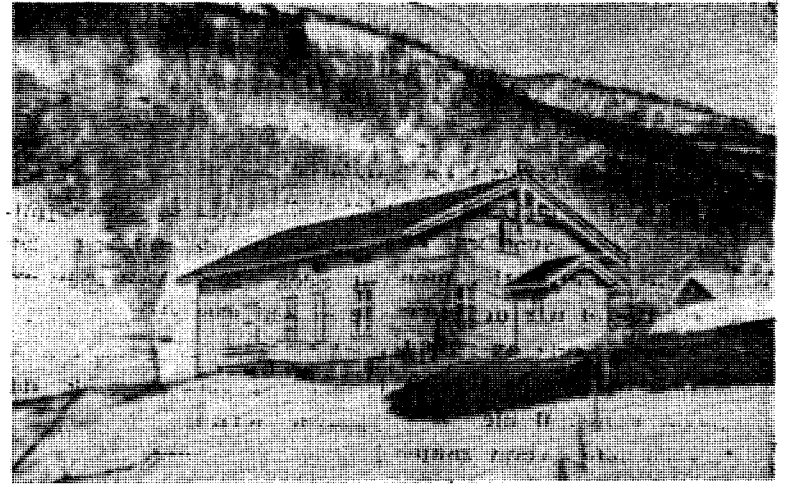
«Åjo, men bare ganske lite.»

Men hvis De arbeider sammen med Deres søster, så må De være temmelig vant til alkohol»

(Forts. side 5)

HANS EGEDE NISSEN:

Djevlen ler

Rauland prestegård. Her satt — etter eget utsagn sogneprest Odd Godal og planla sammen med professor Tronstad, Gunnar Syverstad og nåværende disponent i Vest-Tellemark Billag, Bjørn Garsjord, — kidnappingen med videre av lensmann Torgeir Lognvik.

Før siste krig, nærmere bestemt i 1936 kom det ut en merkelig bok med ovenstående tittel. Den ble meget kommentert, men de fleste drog på smilebåndet eller trakk på skuldrene av bokens innhold. Dette var da også rystende nok. Men like vel vil jeg påstå at virkeligheten overgår langt den vise forfatters forutsigelser og konklusjon, som nettopp var: Djevlen ler.

Det er et gammelt spansk ordtøke som heter så i originalsproget: Detras de la Cruz está el diablo, på norsk: Bakom korset står djevlen.

Det gjorde han ganske visst i Rauland prestegård hin dag, som det fortelles om i nr. 3 1962 av FOLK OG LAND. Her står det å lese, det er utrolig, men sant: Presten Odd Godal til fru I. L. og T. L. etter «fre-

den»; Her i dette rommet på Rauland prestegård sat eg og Tronstad, Syverstad og Bj. Gardsjord og planlagde kidnappingen på Torgeir (Lognvik).

Det kan man kalle et hugg mot alteret, en brannfakkell mot det helligste, en forhånelse av presteleden, Jesu Kristi evangelium og blasfemi i annen potens. Jeg må sitere en skribent i Verdens Gang: Hele verden er blitt et galehus.

Vi kan overfor slike geistlige som Odd Godal bare erklære oss enig med Verdens Gang. Slike klerker gjør verden til et galehus. Hva slags samvittighet må en prest som Godal ha vært belemret med? Det var jo meningen å likvidere den gode lensmann Lognvik, og presten gikk rolig med på å likvidere ham tross han visste godt at det for en kristen er en dødssynd å gjøre Kams håndverk og dermed bli brødermorder. Kirkens herre, Jesus Kristus, kom til verden for å sette fanger i frihet, for å lyse for dem som sitter i mørke og dødsskygge, for å styre våre (også Godals!) føtter inn på fredens vei. Men, Jesu lære var ikke Godals, for denne var diamentralt motsatt. Jeg synes jeg hører djevlen le høyt i Rauland prestegård hin dag under okkupasjonen. Jeg minnes en kollega av denne presten Godal. En aften satt han og noen like sinnede engelsk-smittede klerker sammen, og det fortelles av avdøde fru Steinsvik at disse kannibaler ba Gud om å si ja når de bad om å få utøse brødres blod. Fru Steinsvik opplyser at Gud svarte «ja» på deres bønn. Det var nok djevlen som svarte dengang. Man synes ennu å høre djevelen brøle av latter og skoggerle. Med slike åndelige fluevektere har Satan lett spill. Og han ler, så du kan se ned i helvetes innerste gemakker, hvor ifølge

Forts. s. 7

Dürers dystre tegning «Ritter, Tod und Teufel» synes å være mynet på dagens situasjon.

Oberst Konrad Sundlo:

Verdensorganisasjonen som svikter oss -

«Å stole på FN kan ikke taes alvorlig», sier Peter Kleist

I sin bok «Chruschtschow 50 km fra Hamburg» kommer den kjente tyske forfatter Peter Kleist inn på De Forenede Nasjoner og skriver herunder bl. a.:

«Amerikanske blade, bl.a. en mann som general Mark Clark har betegnet FN som en eneste spionasje- og infiltrasjonsentral for Sovjet og hevdet at der minst er 85 prosent kommunister blant de to tusen amerikanske funksjonærer i FN's stab. Dette er muligens en overdrivelse. Men en undersøkelse som USA's senat lot foreta i 1951 kom til det resultat at 32 prosent av FN's representanter fra ikke-amerikanske land var kommunistiske spionasjeagenter og at 29 prosent av dem sto under stadig oppsyn av politiet».

«Å tro at FN er et brukbart forsvarsmiddel mot Moskvas aggresjon er derfor noe man ikke kan ta alvorlig».

«Og Peter Kleist har rett.

Den vestlige verden har alltid kommet haltende langt etter Sovjet når det gjelder politisk fremsyn, og FN ble startet i de år da Sovjet var Vestens gode venn og dengang statsmenn som Churchill og Roosevelt anså kommunismen for «en annen form for demokrati».

Mån kan derfor gå ut fra som sikkert at FN's stab allerede fra starten av var ganske rødfarvet og at staben alltid med megen iver har fremholdt at organisasjonens hovedoppgave var å arbeide for verdensfreden, noe den da også har gjort under i alt 353 — tre hundre og femti tre — møter i Genève. Men om freden er snakket fremover i disse møtene er vel tvilsomt. Den er vel snarere blitt snakket lengere akterover om ikke helt i svime.

La oss vente og se!

Også FN er en sørgelig arv etter Roosevelt.

Dengang gallerne omkring år 300 før Kristus trengte inn i Roma og kom opp i senafet, ble de slått med forbauelse ved synet av de hvitkledte senatsmedlemmer som koldblodig satt på sine plasser. De så ut som guder, tenkte gallerne. Det var først da én nappet gudene i skjegget at de forstod de var mennesker.

Sammenlign dette med den dag Krustsjov skulle tale i FN og slo med skoen i talerstolen for å få stillhet. Den vestlige presse kritiserte Krusts opptreden: Han var helt igjennom ukultivert — sa den — mens det inntrufne naturligvis forteller oss noe helt annet. Krust banket med skoen fordi det ikke var ørensyld å få på grunn av tilhørernes prat, latter, piping og hånlige bemerkninger. — Det var nok ingen fremmed besøkende som ville tatt denne forsamlingen for guder.

Så det er nok en del forskjell på det romerske senat for to tusen år siden og på FN av i dag. Og forskjellen er at det romerske senats medlemmer var folk av nasjonens elite og med elitens naturlige overlegenhet og verdighet mens FN-medlemmene øyensynlig bare er middelmådigheter og pratmakere. Derfor bygget det romerske senat opp et verdensrike som varte i årtusener og først forsvant med eliten, mens FN allerede er på kanten av undergang etter å ha eksistert bare siden 1945.

Forklaringen på dette er naturligvis at den romerske elite styrte sitt land klokt, rettferdig og fast. Ganske sikkert av og til for fast, så mytteri og revolter måtte slås ned med hård hånd. Men det romerske senat glemte aldri at det var romere og representerte den hvite mann. Noe man ikke kan si om FN, som mere og mere heller over til venstre og viser den hvite mann den kolde skulder.

Det er nok av eksempler på det.

Da Nehru samlet en hær og befrikk Goa som hadde vært portugisisk i 450 år, ventet Portugal at FN skulle gripe inn, da organisasjonens oppgave jo er å forhindre krig, ikke minst mellom FN's egne medlemmer. Men FN foretok seg ikke noe. Og da Nehru var freidig nok til å sende sin representant til FN, fikk denne representanten anledning til å holde en tale og redegjøre for Nehrus fredsvilje og gode hensikter. Han ble ganske sikkert også applaudert for sitt innlegg, mens han burde vært sparket ut av FN.

Affæren Goa er blitt etterfulgt av affæren Vest-Guinea mellom Indonesia og Nederland. Indonesia meddeler åpenlyst at det er lovet hjelp fra bl. a. Sovjet, mens Nederland iallfall ikke er lovet hjelp fra FN. Det har derfor tatt saken i egen hånd, sendt krigsskib og tropper til konfliktområdet.

FN som nu er adskillig kulørt synes å være av den oppfatning at straks den kulørte befolkning er i flertall i et område skal den overta styret og stellet og forvalte det den hvite mann har arbeidet opp gjennom århundreder. FN spør ikke etter om dette kulørte flertallet er kultivert nok til å overta makten. Det spør bare om det er flertall. Ut fra dette syn har FN henryndt seg til Syd-Afrika-Sambandet, men er blitt avvist. Den hvite syd-afrikaner vil greie sine problemer selv og derfor tar FN nå sikte på Angola, som portugiserne har kultivert opp gjennom 500 år. Der forlanger nu de innfødte selvstyre. Det gikk jo ikke med terroren, med mord og brann, så nu forsøker de å nå (Forts. side 5)

Banderas kiste dekket med det ukrainske blågule flagg. Foto: FOLK OG LAND.

Olga von Barényi:

Bak det røde lønsmords kulisser

BETRAKTNINGER I TILKNYTNING TIL MORDET PÅ DEN UKRAINSKE EMIGRANTFØRER STEFAN BANDERA

Originalfoto for FOLK OG LAND fra Banderas begravelse. Det gresk katolske presteskap på vei til graven.

Vi har her i FOLK OG LAND tidligere omtalt mordet på den legendariske ukrainske emigrant og frihetsskjemper Stefan Bandera i München, hvor han ukjent for de fleste redigerte en emigrantavis. Vi har også nevnt meldingen fra Tyskland om at en rød agent som flyktet over til Vest-Tyskland hadde tilstått å ha myrdet både Bandera og en annen ukrainsk skribent ved hjelp av en pistol ladet med cyanalium. Der hviler fremdeles et mystikkens skjær over både disse mord, tilståelsen og andre hendelser i det München som er et så yndet operasjonsområde for røde agenter, mordere og allehåndede mystiske og skumle individer. Vi har derfor bedt forfatterinnen Olga v. Barényi, som i særlig grad har arbeidet på å avsløre dette blodige røde spill bak kulissene, om en nærmere vurdering av mordet på Bandera og tilståelsen. Artiklen vi har mottatt gir interessante perspektiver. På grunn av dens lengde må vi dele den i to

Den lyse, lønvarme oktoberdag har allerede forlengst forvandlet seg til en råkall, mørk aften, men den tusenhodete menneskemasse står fremdeles på Waldfridhof i München. Hele berg av kranser fra hele verden danner en mur nummer to rundt graven. De blå-gule sløyfer, som raslende hvisker de siste hilsner og den siste takk til den døde, er den eneste lyd i denne dødsstillhet. Ingen gråter, menneskene står der som forstenet. Heller ikke enken, som sitter på en smal trebenk foran graven og trykker barna sine mot seg, har flere tårer. Der nede, på kisten, blinker det to små beholdere. Den siste gave til den døde fra hans medkjempere. En håndfull jord fra det eventyrvake Ukraina og noen dråper vann fra Svartehavet. Og ett eller annet sted står morderen. Det kan være hvem som helst av de sørgende. Hvem er det? En smal vei gjennom muren av sørgende fører til den døde. Stadig påny kommer det ett mørk skygge og bøyer seg til jorden foran den åpne grav og snakker med den døde. Mange lydløst, mange igjen halvlydt. Husker du ennu, Bandera, hvorledes det var dengang for fjorten år siden? Dengang var krigen slutt, men din kamp begynte først da. Kampen til (Forts. side 5)

Kreuger går igjen —

(Forts. fra s. 1)

eller förvanskats Detta brukar dock då endast intressera ett fåtal forskare. Förfalskningarna ha gjort sin tjänst.

Om — som man får hoppas — detta icke blir fallet med den stora «svindeln om Kreuger-svindeln», så beror det främst på två orsaker. Den första av dessa är den alltså virulenta svenska rättsskandal som kallas Högbroforsmålet. I detta mål fälldes på sin tid Ivar Kreugers broder civilingenjör Torsten Kreuger till ansvar på — som sedermera till full evidens klarlagts — juridiskt ohållbara grunder, en dom, som är förklarlig endast med hänsyn till den under tiden kort efter Ivar Kreugers död rådande psykosens beträffande allt som hade med Kreugerkoncernen att skaffa. Torsten Kreuger har emellertid i upprepade resningsansökningar — en sådan är alltså vilande — sökt den honom tillkommande upprättelsen. Hittills ha dessa ansökningar avslagits, dock med för varje gång allt större svårighet. Torsten Kreuger har därvid haft så gott som hela den nordiska juridiska sakkunskapen på sin sida. Det har icke hjälpt. Konsekvenserna av ett återupptagande av Högbroforsmålet skulle ännu i dag bli finansiellt vittutseende, och mycket mäktiga intressen stå emot. Märkligt nog har denna dess bättre enastående svenska rättsskandal aldrig i pressen fått den uppmärksamhet som ägnats åt flera långt mera oklara och dessutom både kvalitativt och kvantitativt långt mindre betydande rättsaffärer, där emellertid domsluten av många anses ha gått på sned, och där också i flera fall rättelse skett.

I samband med de för varje tillfälle allt mera omsorgsfullt och fullständigt dokumenterade resningsansökningarna i Högbroforsmålet har det icke kunnat undgås att det av Torsten Kreuger förebragta bevismaterialet också kastat nytt och klarare ljus över den egentliga Kreugerkoncernens likvidation, vilken på flera punkter är sammanvävd med Högbroforsprocessen. Domen i denna process skulle också vara otänkbar utan den stora förfalskningen om Ivar Kreugers verk i bakgrunden.

Slutsatserna göra sig själva.

Den andra orsaken varför man alltså kan hoppas på att sanningen om Ivar Kreugers verk dock icke alltför länge till skall kunna bortfuskas, är det utredningsverk som i hela den stora förfalskningshärvan utförts av ett antal sakunniga och outrotteliga juridiska och ekonomiska forskare. Bland dessa inbegripes ett märkligt rum av dr. Anders Byttner, författare till den nu föreliggande boken: Vem tog Kreugerkoncernen? Denna är som nämnts ett kompliment och ett förtydligande till Byttners redan 1951 utgivna bok, «Arvet efter Ivar Kreuger».

Redan i denna skrift kunde Byttner efter omfattande forskning i delvis mycket svåråtkomligt material leda i bevis att Kreugerkoncernen vid Ivar Kreugers död långt ifrån var fallfärdigt. Tvärtom torde han just före sin bortgång ha lyckats avvärja de farligaste attackerna. Någon objektiv grund för självmord förelåg sålunda icke för hans del. Då någon subjektiv sådan ej heller klarlagts och själva de yttre omständigheterna kring dödsskottet i Paris äro mycket dunkla, har själva påståendet om självmord kunnat sättas i tvivelsmål. Mycket tyder i stället på ett mord. Att ett ostraffat och ouppklarat sådant med hjälp av eventuellt engagerade amerikanska gangsterorganisationer med internationella förgreningar vid tidpunkten i fråga var fullt möjligt att verkställa har klarlagts. Så mycket stod också på spel för de mot Kreuger opererande grupperna att vissa element inom dessa säkert ej skulle dragit sig för en sådan gärning.

Det gäller överhuvud om denna affär ungefär detsamma som Harald Hjärne en gång yttrade rörande det omstridda historiska problemet om huruvida Karl XII föll offer för en lönnmordare eller ej: «antager man ett mord, stämna alla kringliggande och efterföljande fakta in — i motsatt fall stämmer ingenting».

Detta må emellertid här lämnas å sida. Spörsmålet om Ivar Kreugers död har behandlats i andra sammanhang. Byttner går i denna bok ej in på denna sak. Men hans skrift är även dessförinnan i sanning sensationell nog.

Utöver materialet i sin förra bok har nämligen Byttner, icke minst genom nya amerikanska forskning, kunnat i väsentlig mån fullfölja sina teser från den förra boken. Hans allmänna sakkunnskap på området är hög och erkänd. Därutöver har

han uppenbarligen förfogat över åtskilliga personliga upplysningar av vägande art. Fullständighet i en utredning av detta slag kan naturligtvis — numera — icke nås. Men det som förebragts, och som förebragts i klar, koncentrerad och fullt överskådlig form, räcker mer än väl för att bevisa hans huvudtes: att Ivar Kreuger icke var någon svindlare, att hans koncern var uppbyggd efter sunda och hållbara principer, samt att de stora förlusterna — eller rättare sagt förmögenhetsöverföringarna — först möjliggjordes dels genom att i och med Ivar Kreugers bortgång den sammanhållande länken i den stora koncernen brast, men framför allt genom att koncernens tillgångar mycket snart och på mycket tvivelaktiga vägar kommo i händerna på element som icke syftade till att rädda Kreugerkoncernen utan till att till egen fördel plundra den — härav den utvivelaktigt utmanande titeln på hans bok.

Men han har vetat styrka sina synnerligen uppseendeväckande och märkliga slutsatser. Vi hänvisa härvid icke endast till i boken givna fakta och källredovisning utan också till den eminent sakkunnige professor Robert Kristenssons vitsord i förord och efterskrift.

Man kan förutse hur de drabbade intressena — innefattande bl. a. den s.k. stora svenska pressen — skulle reagere inför en skrift som Anders Byttners: *pro primo*: förtigande, *pro secundo*: tala om något annat! Båda medlen ha försökts — det första mest. Men när man ej kunnat undgå att omnämna Byttners i verklig mening sensationella skrift har man kringgått sakdebatt genom att tala om författarens «ton». Hans uttrycksätt skulle nämligen här vara så drastiskt att man ej alls behövde taga befattning med vad en så hänsynslös skribent, en som uttrycker sig så rakt på sak, kunde ha att anföra.

Metoden är bekväm, alltför bekväm, alltför bekväm för att ej vara misstänkt. Läsaren må själv döma. Byttner använder inga grova ord och underlåter ofta att uttala eljest nära till hands liggande omdömen. Men han tar oförfäret i det hete järnet i ärlig indignation och i orubblig övertygelse att detta är en historisk och moralisk nödvändighet för alla som icke likställa moralisk feighet med «takt» och «ansvarskänsla».

Vad som nu närmast skulle återstå för ett klagörande av betydelsen — i negativ riktning — av Kreugerkoncernens fall vore en utredning om den mellanfolkligt politiska sidan av vad som sked-

Bak det røde —

(Forts. fra side 5)

de av alle forlatte og alle for-dømte mot røde pest. Som muldvarper var vi skjult, i husruiner i Prag, i Kiew, i Warzava, i Bukarest, Budapest og Wien, og så om kvelden samlet vi oss ett eller annet sted om et halvt ødelagt radioapparat og lyttet. Man etterlyste oss, de fredløse, den forbannede røde sender Rawag i Wien etterlyste oss og den blodberuste sender i Prag. Etersøkt er, ettersøkt er —.

De utleverte oss til sovjetmorderne de Mister Roberts, som de kalte seg, deres kreaturer jaget oss som harer, og fikk utlevert pr. hode av en antikommunist en pakke Camel-sigaretter eller en frokostpakke, hvori det også var en rull fint klosettpapir. Så meget var livet til en antikommunist verd dengang, du døde Stefan Bandera. Men du levet ett eller annet sted, overalt, og vi visste det. En eventyrlig pris satte den røde sender i Prag på ditt hode. Hver dag steg verdien.

Man jaget deg og dine, Banderovici, som man kalte dine medkjempere den gang, og fremdeles. Ingen visste hvorledes du så ut. Apent sagt, Stefan Bandera, trodde jeg alltid at du var stor og sterk og kraftig, men i kisten var du knapt av middels størrelse og mager. Ingen hårde, stålblå øyne hadde du, de brustne øynene var gullgule som hos en schäferhund. Husker du fremdeles, Stefan Bandera. En dag hentet en kvinne meg, det var i 1946, dengang ble navnet mitt nevnt i senderen Rawag og senderen Prag. Etersøkt er, ettersøkt er —. Mister Roberts medhjelpere fikk imidlertid intet toalettpapir for mitt hode, for du gjemte meg, du reddet meg. Hvor lenge levet vi dengang i den gjensnedde skog i Slovakiet? Når kom vi til München? Jeg vet ikke lenger, jeg vet bare at du er borte.

En annen skygge bøyer seg for den døde. Han snakker halv høyt, ingen vet om noen hører ham, for alle snakker samtidig til sin døde Stefan Bandera. «Du sa dengang at

de. Byttner har klar blick herfor, men i det mesta faller dette spørsmål utanfor rammen av hans framstilling. I själva verket betydde emellertid icke blott finansiella gangstervinster utan också ødelæggelsen av Ivar Kreugers verk i främsta rummet en stöt framåt för de krafter, som icke ville Europas konsolidering, och som sju år senare lyckades driva handelsetvecklingen fram till det andra världskrigets utbrott och därmed följande europeiskt kaos.

vi måtte til München, Stefan Bandera. Nå er vi i München, men du er død, myrdet, og vi er fritt vilt for de røde hodejegere. Man utrydder oss og ingen hjelper oss. Hvor mange ganger er ikke du myrdet alt, Stefan Bandera? Hvorledes var det dengang? Der i Englischer Garten på en knapt tyve meter bred sti lå den døde tolk fra senderen Liberation, i henhold til politmeldingen overkjørt av en lastebil. Tre dage og tre netter lå liket av en russisk antikommunist i kjøkkenet i en leilighet og leilighetens innehaver sa under forhøret at hun ikke hadde merket noe mistenkelig, skjönt liket stinnet lille bestialsk i det overhetede lille kott. Man begravet den døde som selvmorder, skjönt han var snøret sammen med en snor som en pakke, under morderens navn. Og ble vitnene som falskt hadde identifisert ham kanskje senere trukket til regnskap? Visse-lik ikke, Stefan Bandera. Din medarbeider fikk en liten pakke, det var en bok om det fri Ukraina i den, og da han løftet på omslaget eksploderte en helvetesmaskine og såret ham alvorlig. Nå, og så? Det var jo bare en antikommunist. Man fant den tidligere tjener til en redaktør i den angivelig antikommunistiske sender Free Europe bevisstløs på gaten. Angivelig beruset. Man kastet ham i en politiselle for at han kunne sove ut. Han våknet imidlertid ikke opp mere, for han var slett ikke beruset, han var overkjørt av en bil styrt av en rød agent. Og den stakkars ungdommen dengang, den unge mann fra Brünn, vet du, Stefan Bandera. Han gikk til det politiske politi og tryglet og bad om beskyttelse. Hva sa man til ham? «Er De kanskje død alt? Nå, altså. Gå rolig hjem, De ser spøkelser». To dage senere var den unge mann død, spøkelsen hadde drept ham. Det var et perfekt selvmord med gass og med et rørende avskjedsbrev. Hjemlengsel, pengesorger. Og den unge kvinne Theresia? Også selvmord med gass? Dengang gjorde de røde mordere en liten feil, nøklien til leiligheten var etterpå ikke å finne, og man fant senere nøkkelknippet på gaten. Si meg, Stefan Bandera, trodde politiet virkelig at den myrdede Theresia selv hadde lagt det der? Og den polske kvinne dengang, den vidunderlig vakre polske kvinne i Lamontstrasse, hun var praktisk talt død før hun ble myrdet. Narkotika-henfallen, av redsel, utpresset. Hennes mann fant henne om natten døende i badeværelset. Så la han seg rolig i sengen og sovnet. Fordi han elsket henne slik, ville han ikke forstyr-

Bergs Assuransebyrå

ALT I FORSIKRING

Arbiens gt. 1 — Tlf. 44 49 94

